

Neurologische kennis naar

Project van neuroloog Chuck van de Vlasakker

Meer weten over dit project? Of misschien wilt u het wel steunen? Kijk dan op www.sonom.nl
"Het gaat vooral om kennisoverdracht, maar instrumentarium is zeker ook welkom", zegt Chuck. "Denk aan reflexhamers, ooglampen, oogspiegels en ander neurologisch onderzoeksinstrumentarium. Het moet wel compleet en intact zijn, anders kunnen de mensen daar er niets mee beginnen."

● Medisch studenten, tussen een college door aan de University of Malawi (Lilongwe).

Malawi is een arm Afrikaans land ingeklemd tussen Tanzania, Zambia en Mozambique. Neuroloog Chuck van de Vlasakker is er nu twee keer geweest om onderwijs te geven in neurologie. Volgend jaar gaat hij weer. "Ik ga er naartoe om de mensen daar iets te leren. Tegelijk leer ik ook van hen."

"Tijdens mijn opleiding heb ik les gehad in geneeskunde voor ontwikkelingslanden. Dat is me altijd blijven boeien. Een tijd terug heb ik het plan gevat om daar iets in te gaan doen en ben ik op zoek gegaan naar mogelijkheden. Via een oud-collega kwam ik in Malawi terecht, waar behoefte was aan onderwijs in neurologie. Daarnaast vind ik onderwijs geven een leuke en nuttige bezigheid, ook als opleider in het Slingeland Ziekenhuis." Neuroloog Chuck van de Vlasakker vertelt gepassioneerd over zijn werk in dit in zuidelijk Afrika gelegen land. Malawi ligt niet aan zee en heeft dus geen haven, heeft geen delfstoffen, de landbouw ligt stil tijdens de jaarlijkse droge periode en het heeft een snel groeiende bevolking. Veel ingrediënten dus voor armoede en een slechte gezondheidszorg.

Kwaliteit van leven

"In een dergelijk land, deels gelegen in de tropen, voeren de levensbedreigende ziekten de boventoon", vertelt Chuck. "Denk aan HIV, tuberculose en malaria. Dat zijn ziekten die doorgaans door andere artsen dan een neuroloog behandeld worden. Maar deze ziekten kunnen wel neurologische gevolgen hebben. Tuberculose bijvoorbeeld kan schade aan het ruggenmerg veroorzaken. Sommige vormen van malaria kunnen leiden tot hersenschade, met vaak ook epilepsie tot gevolg. Een goede neurologische behandeling kan dan een positief effect hebben op de kwaliteit van leven van deze mensen: bijvoorbeeld dat ze ondanks hun neurologische probleem toch naar school kunnen gaan, kunnen werken op de akkers en kunnen deelnemen

Malawi

aan het sociale leven in het dorp." Helaas is de kennis van neurologie in Malawi minimaal. "Er was één persoon in het hele land die hier onderwijs in gaf, maar er op een gegeven moment mee moest stoppen. Die persoon heb ik nu opgevolgd. Mijn belangrijkste taak daar is het overbrengen van kennis over neurologie. Waarbij ik me vooral richt op basale kennis. Dus het herkennen van neurologische klachten en weten welke behandelingen hiervoor zijn."

Eén CT-scanner

"Eigenlijk is het wel mooi dat ik mijn oorspronkelijke opleiding tot neuroloog heb gehad toen MRI net in ontwikkeling was en alleen nog maar de CT-scan beschikbaar was", vervolgt Chuck. "In heel Malawi is er maar één CT-scanner. Die trouwens een deel van de tijd stil staat door storingen en stroomuitval. De artsen moeten het dus vooral hebben van andere onderzoeksmethoden en daar heb ik destijds zelf goed onderwijs in gehad."

● Bedside teaching voor artsen in een district hospital (Safima).

● Neuroloog Chuck van den Vlasakker.

Vorig jaar en dit jaar is Chuck in Malawi geweest om er onderwijs te geven. "Het jaar daarvoor heb ik het grondig voorbereid, waarbij ik veel input en materiaal heb gekregen van onder meer collega-neurologen."

Ook als hij in Nederland is, kan Chuck de zorgverleners in Malawi blijven ondersteunen. "We hebben twee WhatsApp-groepen, die ik gebruik voor onderwijs en ter ondersteuning." Chuck illustreert met een filmpje op zijn telefoon. "Dit filmpje van een vrouw die moeilijk loopt kreeg ik van één van de mensen daar. Ik help hem dan op weg om uit te zoeken wat er met deze vrouw aan de hand is. Ik probeer mijn kennis zo over te dragen dat ik over een aantal jaren overbodig ben en een lokale deskundige het kan overnemen."

Het gaat vooral om kennisoverdracht, maar ook om randvoorwaarden om dit mogelijk te maken. Bijvoorbeeld een goede internetverbinding. "Ik word hierin gesteund door Stichting Ondersteuning Neurologisch Onderwijs Malawi, kortweg SONOM. Dit is een initiatief van vijf inwoners van Hummelo, waar ik woon. Zo is er al eens geld ingezameld door het Anhängerschap van Normaal door middel van een veiling."

Jerrycan aan stuur

Chuck gaat naar Malawi om de mensen daar iets te leren. "En tegelijk leer ik van de mensen daar. Het is mooi om te zien hoe de mensen elkaar steunen, met de eenvoudige middelen die ze daar hebben. Zo had het ziekenhuis waar ik was een aantal dagen geen stromend water. Dan springen er mensen op de fiets met een jerrycan aan het stuur om elders water te halen. Wat me ook opviel is hoe de zorgverleners elkaar daar ondersteunen. Dat verloopt heel natuurlijk en vanzelfsprekend."